

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера

За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима. Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Иностранних Дјела и заступника Нашег Министра Правде, постављамо:

за члана Главне Државне Контроле, са годишњом платом од 3000 перпера, Перка К. Вукотића, досадашњег секретара прве класе исте; и

за вршиоца дужности рачуноиспитача Главне Државне Контроле, с годишњом платом од 1440 перпера и додатком од 200 перпера, Јоша К. Мартиновића, досадашњег писара прве класе исте.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Иностранних Дјела и заступник Нашег Министра Правде, нека изврши овај указ.

Цетиње, 28. маја 1910.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Иностранних Дјела и заступника Нашег Министра Правде, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Шако Филиповић, члан Главне Државне Контроле, по својој молби а на основу тач. 1. чл. 44. Закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом, која му по годинама службе припада.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Иностранних Дјела и заступник Нашег Министра Правде и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 28. маја 1910. год.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела, и
Заступник Министра Правде,

Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

Господин Министар Просвјете и Црквених Послова својим рјешењем од данас број доњи потврдио је одлуку Комисије за полагање учитељских испита, којом су, на основу положеног учитељског испита, призната г. Филипу Дедићу сва права сталног учитеља према чл. 34. закона о народним школама.

П.Бр. 1368. Из канцеларије Књ. Цр. Министарства Просвјете и Цркв. Послова. 25. маја, 1910. год. Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. И. В. Цар Никола II благоизволио је одредити Свога генерал-ађутанта Максимовића, да Га заступа при крштењу новорођеног Књажевића, сина Њ. В. Књаза Мирка. Овај царски изасланик кренуо је из Петрограда за Цетиње ономадне, на Спасовдан.

— Њено Краљевско Височанство Књагиња Милена с Њ. В. Књагињом Вјером допутовала је у прошлу сриједу с Ријеке на Цетиње.

— Њ. Кр. В. Престолонашљедник Књаз Данило на повратку из Лондона, гдје је био на погребу пок. краља Едварда VII., допутовао

је у прошлу недјељу у пратњи Свог ађутанта г. кап. Б. Врбице нарочитим парабродом из Млетака у Котор, а из Котора Својим аутомобилом на Цетиње. Са Његовим Краљ. Височанством приспјели су на Цетиње и Њ. Кр. В. Књагиња Престолонашљедниковица и Њ. В. Књагињица Ксенија.

Сјутрадан, Њихова Краљ. Височанства Књаз Престолонашљедник и Књагиња Престолонашљедниковица били су на Ријеци, да поздраве Њ. Кр. В. Књагињу Милену.

— Њ. Кр. В. Књаз Господар благоизволио је у понедјељак, у 11 сати прије подне, примити у свечаној аудијенцији новонаименованог царско-руског изванредног посланика и опуномоћеног министра Њ. Пр. г. С. Арсењева, који је предао Њ. Кр. В. Господару своја акредитивна писма. Измијењени говори том приликом били су задахнути особитом срдечношћу.

Г. посланик довео се у Двор дворским аутомобилом, а допратио га је и отпратио в. д. маршала Двора г. С. Рамадановић. Са г. послаником довели су се у Двор и царско-руски војни агент г. пук. Потапов и секретар царско-руског посланства г. Дјаченко.

Пред Двором била је постројена почасна чета, која је при доласку и повратку г. посланика одавала прописане почести.

— Принц од Хацфелд-Трахенберг допутовао је ономадне на Цетиње, да у својству отправника послова управља овд. њемачким посланством за вријеме одсуства г. Пилгрим Балтаци-а, њемачког министра.

Критско питање

Европску дипломатију много занима у овај мах критско питање. Острво Крит је последице многих подвига добило аутономију под заштитом четири велике силе: Русије, Енглеске, Француске и Италије. Грци на Криту су тражили присаједињење Крита грчкој држави. Велике силе нијесу на то пристале, те је неко вријеме на Криту била и војна посада сила заштитница.

Кад је у Турској проглашен устав, велике су силе повукле посаду војску с Крита, остављајући гувернеру, кога оне постављају, да Критом управља по уставу, који је донесен под заштитом великих сила. Међутим, и Крићани и Грци у краљевини, огласише сједињење Крита с Грчком. То је јак узбунило Турску као и Мислимане на Криту, а грчкој влади проузроковало је великих тешкоћа. Због вјечитог попуштања порасло је у грчком народу незадовољство, нарочито у војсци, која је због тог националног питања била готова да баци све на коцку. Незадовољство се у Грчкој једва стишало, кад се на Криту појавише поново тешки облаци. Окупила се Народна Скупштина, и кад је требало да посланици положе заклетву, Грци се заклеше на вјерност грчком краљу, сматрајући њега за свог суверена. Посланици муслимани устадоше да протестују против тога, и тако је поново изазван заплет, који је узбунио дипломатију, која хоће да пошто по то у Европи одржи мир.

Турска је свом жестином устала у заштиту свог суверенитета над Критом, а како је крићанска Народна Скупштина остала при својој ранијој одлуци, да Крит сматра присједињен Грчкој, почела је пријетити чак и ратом. У турском парламенту изјавио је велики везир, да су велике силе сада увидјеле, да је немогуће Крит дати Грчкој. Силе се труде, да нађу рјешење за критско питање, и то мирним путем. За Турску је критско питање рђаво наслједство од старог режима. Турци су Крит у рату освојили, они га само ратом могу и изгубити. Влада турска ће чинити своју дужност, али ће поступати опрезно. Турска не може с војском отићи на Крит, догод се ондје налазе силе, које чувају суверена права Турске. С Грчком Турска нема апсолутно ништа. Крит не смије бити изгубљен за Турску и данашња влада у Турској поднијеће за то све жртве у пуној свијести, да за њом стоји цио народ.

Сличну изјаву дао је велики везир и у Сенату. Међутим, акција сила заштитница продужује се, и Греј и Пишон су већ формулисали своје предлоге о рјешењу критског питања. На тај предлог њихов дала је прије кратког времена пристанак и Италија, а сад и Русија. По том предлогу би Народна Скупштина на Криту морала у свој састав примити и муслиманске посланике с тим, да и они у њој учествују. У осталом би се имало вратити стање, које је постојало до 1908. године, са Заимисом као врховним комесаром Крита.

И ако се против таквог рјешења критског питања буне Грци Крићани, као и војничка лига у Грчкој, ипак ће најзад воља великих сила одлучити, јер су оне за извршење овога предлога готове, да на Крит поново пошаљу војну посаду са задатком, да сузбије сваког ко би се противио овом њиховом рјешењу.

С тога се критско питање у овај мах и не сматра као опасност за европски мир.

Свесловенски конгрес у Софији.

Бугарски професор Бобчев рекао је бечком дописнику петроградског „Новог Времена“, да ће се конгрес отворити 6. јула (умјесто 10.) и трајати четири дана. Уједно ће вијећати у исто вријеме конгрес словенских новинара и лијечника. Затим је соколски слет, на који ће доћи око 4000 чешких, руских, пољских и јужнословенских сокола и букарских „сопека“. Цијеле недјеље Софија ће бити средиште Словенства, а нарочити одбор се брине, да нађе станове словенским гостима.

На питање, да ли се боји сукоба међу Србима и Бугарима на конгресу, Бобчев је одговорио: С те стране нема бојазни. Срби и ми Бугари не мислимо конгрес забављати својим узајамним односима и свађама и рјешавањем њиховим. Ми ћемо посветити пажњу клутурно-економском стању својих народа и расправљати о средствима, како би се народним потребама удовољило. Познато је, да практична употреба средстава и рјешење конкретних питања не зависи од нас. Ми смо само апостоли идеја и начела.

На питање, хоће ли Пољаци судјеловати и да ли би могло доћи до оштрог спора међу Пољацима и Русима, одговорио је Бобчев: Тешко ми је на то стално одговорити. Прво зато, што још није рјешено питање о судјеловању Пољака, а друго, у програму нема тачке о руско-пољском спору. Ако Пољаци ухватију да

се о том поразговоре с Русима, можда ће им поћи за руком, да се споразумију. Ватрене расправе још нијесу свађе. Ја се бојим свађе, али не расправе. Уопће у нас има толико клутурног посла, да неће бити ни времена за питања дневне политике. Напокон је проф. Бобчев рекао, да вјерује у успјех конгреса, јер он је ствар чиста, основана на праведности, узајамном проучавању и солидарности.

Недавно је у Петрограду комисија за рјешење спора између Руса и Пољака, у којој су Хомјаков, Маклаков, Бобрински, Красовски, гроф Олизар, Дмовски и Страшевић, отпочела вијећање о свом програму.

Руски чланови су захтијевали, да се у програм узме и уређење односа између Руса и Пољака у Галицији. Пољаци су на против тражили, да се прво узме у претрес питање пољских школа у Русији, јер без огарантованог бар културног напретка у Русији, не могу Пољаци ни мислити на неки узајамни рад са Русима, нити на учествовање на свесловенском конгресу. На то је комисија пристала, да претреса пољско школско питање.

На жалост, преговори нијесу успјели, и по свој прилици Пољаци неће на овом свесловенском конгресу учествовати. Тај отказ Пољака није до душе никога изненадио, али је ипак рђаво утицао на све словенске кругове. Свесловенски конгрес у Софији био би према томе крњ, као што је био и онај у Прагу ушљед тога, што ондје нијесу учествовали Малоруси. Одсуство Малоруса није ипак ништа сметало, да конгрес у Прагу буде духовним парламентом свега Словенства.

Конгрес у Прагу од године 1908. разликовао се од онога, што се обдржавао године 1848., у толико, што је овај потоњи настао под звијездом панславизма, а онај први под звијездом неославизма. Панславизам био је манифестација свесловенске снаге народне, који је под заштитом Русије задобио карактер политички, па ушљед тога нијесу се могли успјешно савремено и либерално рјешавати нека спорна, а ипак животна питања међу Словенима. Садржај панславизма и његови представници тако су се разликавали, да су успјеси били врло мали. Неославизам — како год га дефинисали — јест модификација панславистичке идеје. Модификација је постала на бази народне равноправности. Жеља пак за равноправношћу никла је баш међу малим и отишеним народима словенским, који су сваког дана видјели, гдје им се угрожава народна егзистенција. Ти мали потишени народи могли су помоћ очекивати једино од узајамности свесловенске.

Како је сад коначно одређен дан свесловенског конгреса у Софији, и како се његов рок приближује, то се из свих словенских крајева јављају нови приједлози као предмети вијећања, који нијесу можда у званичном програму, а који би били свакако нужни или бар корисни да се претресу у заступству свих словенских народа. Један од оваквих предлога био би онај за свесловенску изложбу.

Како је мисао о таквој изложби била већ у своје вријеме у начелу и у Русији примљена, нема никаквог разлога, да се не прими и у Софији, а коначно и проведе. Радило се и ради се тек о мјесту изложбе, које је пошљедњи пут такођер установљено, а то је Петроград или Москва. Чешки је одбор већ био изradio и нацрт организације као и програм изложбе. И још је само руска влада имала да одреди помоћ од 1 милион рубала. Али је све и опет остало тек закључак, премда се потреба овакве изложбе опћенито признавала, јер би она за међусобно упознавање словенских народа значила један велики корак напријед.

Не би дакле било ништа природније, него да предстојећи софијски конгрес узме иницијативу и опет у своје руке, те да већ сада одреди дан и мјесто изложбе, како би се са нужним припремама могло што прије отпочети.

Говорећи о тој изложби, један чешки лист предлаже шљедеће: Буде ли закључено, да се изложба одржава у Петрограду или Москви, треба се поклонити закључку конгреса. Не би ли било могуће, да се у року од три године ова изложба приреди у Русији, нека чешки

Претплата се прима директно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељу Рамадановићу, к. д. агенту у Котор. Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају. Оглаше се шаљу администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, на виших слова сразмјерно више.

заступници на конгресу предложе за мјесто изложбе Праг, и то већ год. 1913. Разумије се с неким модификацијама програма за изложбу московску или петроградску.

Културни је значај свесловенске изложбе тако велик, да је жеља свих словенских народа, да до ње што прије дође. А Праг даје доста гаранција за успјех. Јер у Прагу живи нека особита чежња за великим изложбама, па је већ у самој публици половина те гаранције, не бројећи овамо материјалних разлика произвођача и трговаца. Свакако би ова изложба надмашила и прву јубиларну изложбу у Прагу од год. 1891., као и величанствену етнографску изложбу год. 1895.

За вријеме ових трију година не би се смјела одржати ни једна друга изложба, што најпослије не би била ни потреба, јер би се све спремало за велику изложбу словенску.

Разумије се, да је приправни рад изложбени доста тежак и опсежан. Али Чеси имаду већ и у томе искуства, имаду веза са свим словенским народима, а не би могло доћи у Прагу ни до несугласица, какве би се можда могле догодити на пр. у Москви учествовањем Пољака. Ради, се тек о томе, да се за времена побрине за учествовање свих словенских народа, као и за простор у којем ће бити на изложби заступани. Према предложеној организацији има сваки народ словенски приредити најприје своју народну изложбу код куће, а из те изложбе онда изнијети најважније предмете на општој свесловенској изложби.

Наглашујући, како би оваква изложба, карактеристично словенска, имала далеко већих пошљедица, него изложба с више козмополитским значајем, завршује исти лист: „Али с приправама ваљало би одмах започети. Вријеме од три године је за извршење оваког дјела доста скромно, а по пређашњим искуствима треба ове све три године испунити интензивним радом. Да би се посао обављао у Прагу одушевљено и савјесно, не треба ни говорити. Једнако ће се с одушевљењем радити и онда, ако будемо само учествовали на изложби у Русији, у случају, да софијски конгрес одлучи да се изложба има одржати у Петрограду или Москви. Али кад би овај конгрес положио на наша леђа читаву словенску изложбу у Прагу, надамо се, да би се показали достојни повјерења осталих словенских народа“.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Зеље, поврће и воће као народна храна.

Добра храна ваља да има извјесне количине бјеланчевине, скробовине или шећера, масти и неке соли. Сем тога морају ти главни састојци бити у таквом саставу и облику, да их човјек ласно (у желудцу и цријевима) свари и у своје сокове прими — јер га само тако могу исхранити. Што се не свари и у крв не прими, то није наше.

Па како стојимо с тим састојцима и њиховом сварљивошћу код зеља, поврћа и воћа? Је ли то баш тако добра храна, као што је вегетаријанци хвале, или се њоме човјек не може искључиво исхранити — као што то њихови противници доказују? — Ево одговора.

У 100 грама садржи:	бјеланчевине:	скробовине:	масти:	воде:
Грашак (у зрну)	23.35	52.65	1.88	13.80
„ (зелени)	6.00	16.00	0.50	97.50
Пасуљ (у зрну)	24.50	55.60	2.10	11.20
Сочиво (у зрну)	25.94	52.84	1.93	12.33
Кромпир (кртола)	1.99	20.86	0.15	74.93
Кунус	1.83	5.80	0.19	90.06
Салата	1.41	2.19	0.31	94.33
Келераба	2.87	8.18	0.21	85.95
Јабuka	0.40	3.28	8.85	84.37
Крушака	0.36	8.37	8.41	83.83
Шљива	1.01	4.04	8.78	78.60
Грожђе	0.69	1.90	14.96	70.12
Трешиње	1.21	1.21	9.45	80.57

Према овим подацима и ономе што смо раније истакли, могло би се рећи, да зеље, поврће и воће има мало хранљивих дјелова у себи. А кад још томе додамо, да је и то мало њихових хранљивих дјелова затворено у неке опне, које сметају варењу, онда ћемо ласно увидјети, да се та врста хране у тијелу слабије вари и теже искористи, него н.пр. месо, млијeko, сир, јаја и друге врсте хране из животињског царства. Тако је н. пр. опитима доказано, да се од кртоле у тијело прими само 1.4% бјеланчевине, а 20% скроба — све друго иде неупотребљено. И што се та врста хране лошије скува, слабије уситни, сатре и сажваће, тим је тијелу још мање прима. А хранљивим дјеловима (бјеланчевином, скробом) богатија су само варива у зрну (зрни пасуљ, сочиво, боб, грашак) — јер садрже бјеланчевине готово као и месо, а скроба још и много више. Само је код њих опет та невоља, што им се (при готовљењу) мора додати много воде, што

немају масти, и што се врло тешко у зрну (љусци) варе. И воће према својој бјеланчевини није снажна храна, али сачува у себи по гдјекада много шећера и масти (грожђе, ораси, лешници), кисјелина и ароматичних (мирисавих) једињења.

Али и ако је зеље, воће и поврће сиромашније бјеланчевином него храна из животињског царства, ипак би било погрешно, кад би ко тврдио, да се човјек никако не би могао одржати, ако би се искључиво биљном храном хранио. За њега је, истина, прилагоднија мјешовита храна, али се може и самим биљем одржати. Људи са здравим, снажним желуцем и цријевима подносе и савлађују и ону количину биљне хране, која је потребна, да се може из ње добити довољна мјера бјеланчевине.

И баш у тој потребној мјешавини биљне и животињске хране игра зеље, поврће и воће важну улогу. Шта више, може се рећи, да је без њих човјек изложен разним болестима и невољама; да су, дакле, за његово здравље неопходно потребни. Ево н.пр. зашто лекари препоручују зеље, поврће и воће.

1. Зеље, поврће и воће подстичу варење, јер јаче драже плувачне и друге жлијезде, које луче сокове за варење.

2. Јаче драже и цријева, те тиме подстичу живље усисавање свих хранљивих дјелова с једне, а брже истурање несварљивих дјелова унесене хране с друге стране. Оба дјјства су за исхрану важна, а нарочито ово пошљедње, јер спречава нагомилавање отрова, који се распадањем несварљивих дјелова хране у цријеву развијају.

3. Као кабастија (волумознија) храна напуне желудца и загуше осјећај празнине („таштинe“), а то ће рећи: забуне и завајају глад — и у оним случајевима, кад нијесу у стању да је сасвим уголе, т. ј. да тијелу губитак потпуно намире.

4. Зеље и воће садрже у себи и извјесне количне гвожђа, а гвожђе је човјечијем тијелу веома потребно — нарочито у младости. Оскудица у гвожђу изазива малокрвност (бљедило) и друге појаве.

5. У зељу, поврћу и воћу има нешто и фосфора, а фосфор је важан састојак мозга.

6. Поврће, а нарочито воће има и неких кисјелина и ароматичних (мирисавих) једињења, па је зато згодан зачин другој врсти хране. Сем тога се неке кисјелине из њих троше и у самом тијелу.

7. Својим разноврсним укусом и мирисом изазивају и апетит, а што је још важније, згодно се ређају као пријатна измјена у начину исхране. И најбоља, и најкукуснија и најснажнија храна мора се „дојести“, ако нема промјене.

8. Накисјелим и слатким соковима својим гаси нам воће љети жеђ и пријатно нас освјежава.

9. Љети се зеље, поврће и воће као „лака“ храна и иначе боље подноси, него мрс.

10. Биљна је храна и јевтинија.

11. Зеље, поврће и воће служе по гдјекада и као лијек. Познато је н. пр. лијечење грожђем, јабукама, лимуном и т. д., па онда лијечење полањем, костобољем, пијеска у мокраћи и т. д. зељем и воћем.

Али зеље, поврће и воће има и својих мања. Шта више, дешава се да баш и здрављу шкоди, а ево како.

1. Ако зељем, поврћем или воћем желедац претоваримо, онда их желудачни сок не може прожети и сварити. Нарочито је у том правцу опасно зелено воће и недокувано зеље.

2. Несварене љуске и опне зеља и поврћа, па онда сувишне сочне врсте воћа и бостанз надраже цријева тако, да изазову проливе. У тим случајевима нема храна времена да се свари и у тијело прими, него онда од нас жива (несварена) одилази.

3. Неопрашим, печистим зељем и воћем преносе се разне врсте глиста, а могу се и заразне болести ширити. Нарочито је у томе опасно зеље и поврће, које се некувано једе (салата, краставци, паглицани и т. д.) и свјеже, неољуштено и неопрано воће.

Зеље, поврће и воће требало би да су честа појава на трпези сељачкој — нарочито љети — а домаћице да их и за зиму остављају. На жалост тога немамо. Сељак их слабо гаји, па и што их сабере, носи те продаје. А гдје би се и сачуло и његовало и хтјела спремати зимница (кисјео кунус, краставци, зеље у трапу, туршија и т. д.), ту махом, нема ка да то уради као што треба. Шта више, ријетке, су наше сељачке домаћице, које знају зеље и поврће — готовити. Зато много сељачких кућа остане цијеле године на голој руметиновици са луком и кртолом.

„Здравље“.

Употреба алкохола у болести

Професор д-р Вајнтрауд држао је у Висбадену једно интересатно предавање о томе, треба ли болесницима давати алкохола или не. Дугогодишњим научним истраживањима дошло се до непобитних резултата, који утврђују, да алкохол као

пиће треба са свим забрањити болесницима, и само га давати у појединим и ванредним случајима и то као лијек, а никако као пиће за уживање. У једној болници за 343 болесника у времену од 80 000 дана храњења, дато је само 800 марака за алкохол, дакле на дан свега 1 фениг, док је остала храна коштала 100.000 марака (од чега је било само млијека 90.000 литара). Чак и болесницима који су имали „Delirium tremens“ није дават алкохол. Њима су за вријеме кризе давата друга средства за окрјепљење срца.

Запалење плућа лијечена су раније алкохолном терапијом. Сад се алкохолна пића само изузетно дају болесницима и то у критичним часовима, а иначе само реконвалесцентима за добијање апетита. Од 13 болесника (људи) од запалења плућа, њих је 12 лијечено без икакве помоћи алкохола, и сви су оздравили.

Грозничави, који често врло радо узимају алкохол, пићем алкохола дођу у неко еуфорично стање, које лекара може обманути тако, да не дозна право стање болести. Исто је тако и код болесника туберкулозних. Прије је туберкулозним у сенаторијама давато до четврт литра коњака дневно, да би болесник добио на тежини. Сад се у тој цијељи даје болесницима систематски добра храна без редовне употребе алкохола. Нервозни могу употребити и друга средства за спавање без икакве алкохола. Професор д-р Вајнтрауд дошао је до закључка, да се алкохол може давати болесницима само као лијек, и да употреба алкохола смије бити само онда, ако то лекар пропише и то у врло малој мјери. Многи од његових пацијената, који су провели по више недеља у болници, па су оздравили, увјерили су се потпуно, да се без алкохола може не само оздравити већ и непрестано без њега живјети.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

„Материнска Ријеч“. Из Јужне Америке, републике Аргентине, примили смо неколико бројева листа „Материнска Ријеч“, у којима налазимо опис дочека француске флоте у Бару, свечаност погребла блаженопочившег Арибискупа Милиновића, о припремама за прославу педесетогодишњице владања Њ. Кр. В. Господара, и у опште вијести о стању у Црној Гори, пропраћајући све то најсимпатичније.

Између осталог ту наодимо једно Стросмајерово писмо, до сада непознато, писано г. 1888. хрватском друштву „Зво-нимир“ у Бечу, у којему спомиње Гундулићеву прославу, којим је поводом био одликован од петроградског благотворитељног друштва.

„Овакву је свечаност, — пише велики бискуп — страни славјански свијет, напосе пак „Благотворитељно друштво“ у Петрограду схватило и оцијенило, зато је у почаст и одликовању своме, моје чедно име са славним именом црногорског Књаза, неумрлога нашег јунака и пјесника, дику и понос српског брата, уједно спојио! Славни Књаз црногорски, а и ја за тијем тежимо и настајаемо, да се међу рођеном браћом, Хрватима и Србима, слога љубав, и јединство наувијеке устали и установи. Ја сам већ одавно велики штоватељ и искрени пријатељ славног црногорског Књаза, па кад смо срцем и тежњом једни, драго ми је, да смо поводом славије успомене неумрлога нашег пјесника Гундулића и у почаст и одликовању једни постали“.

Наводећи ово писмо „Материнска Ријеч“ завршује: „Стросмајер умро није. Његов велики дух увијек бдије над Хрватима и Србима и ево се управо сада, кад се некоји несрећници набацују блатом потвора (а би, да могу, и бомбама) на честитог Књаза, јавља Стросмајеров глас, који нам каже тко је и што је Књаз Никола“.

Ми ово наводимо да прикажемо нашим читаоцима лист, који поред „Српског Уједињења“ и „Српског Родољуба“, у далеком свијету, преко Океана, будно стоји на бранику Црне Горе.

„Материнска Ријеч“ излази у Rosario de Santa Fé — Argentina, а цијена му је једна лира штерлинга.

Универзитет за словенске језике. На свесловенском конгресу, који ће се одржати у Софији биће покренуто и питање о оснивању једног свесловенског универзитета, на коме би се предавали језици: чешки, српски, бугарски и руски. Чешки листови, претресајући питање о оснивању таквог свесловенског универзитета изјављују жељу, да се на конгресу у Софији изабере одбор, који ће руководити цијелу ствар. Фонд за оснивање универзитета имао би се у први мах сакупити из добровољних прилога; при томе апеловаће се на све Словене. А кад би већ дошло до остварења, онда да парламенти свију словенских земаља одобре прилоге. Важно је питање, гдје да се подигне универзитет. На Праг се по мишљењу чешких листова, за сада не

може мислити, већ на неко мјесто, које стоји у непосредној вези са свима словенским земљама, а да се избором не повриједи осјетљивост Пољака. Можда најзгодније мјесто било Беч. Подизањем универзитета у Бечу ојачао би тамо словенски елеменат.

Рјешење руског министра. Из Петрограда јављају, да је министар унутрашњих дјела допустио Словенима из балканских земаља, да могу ступити у руске школе за масажу и гимнастику, под условом, да су свршили четири разреда гимназије. У исто вријеме допушта им се и да врше масажу у Русији, само претходно морају положити накнадни испит из руског језика и историје и географије Русије.

„Хероида“. Г. Радомир Кривокапић Орлински довршио је свој велики епски спјев „Хероида“ и дао га је у штампу. Он се састоји из 13 500 умјетних стихова у двадесет и седам пјесама, а износи славу и слободу Црне Горе, као и фазе, кроз које је пролазила од Косова до сада. Дјело је посвећено Уквинуем Јубилару Њ. Кр. В. Књазу Господару, који је благоволио примити посвету, те ће Господарева слика бити на челу књиге. Излазак је спјеву осигуран. Изаћи ће до мјесеца августа.

Прослава стогодишњице гимназије у Новом Саду. Са непредвиђених узрока неће се држати прослава стогодишњице новосадске српске православне велике гимназије 19. маја (1. јуна) него 10. (23.) јуна о. г. Према томе, што је у разасланом и оглашеном програму одређено било за 18. и 19. маја, одржаће се 10. и 11. јуна о. г.

За банкет се може пријавити до 3. (16.) јуна.

Управа гимназије позива на прославу све пријатеље овог завода, па и оне, који можда ма из каква узрока нијесу добили засебан позив. Међутим, ако би ко желио доћи на прославу, а неће без позива, нека се пријави гимназијској управи, па ће му се позив одмах накнадно послати.

Најновија балканска криза и српско питање. У овој књижици, коју је написао Стојан Новаковић, налазе се чланци, разговори и биљешке о кризи, која је прошле године изазвана анексијом Босне и Херцеговине Аустро-Угарској. Ради јавности напријед је стављен тачан пријевод протокола Берлинског Конгреса о окупацији Босне и Херцеговине и опис истога састанка Конгреса од присутног очевидца. На завршетку је нарочито сад написан чланак Quid nunc (Шта сад?), у ком се говори о правцу, који треба дати вођењу послова и политици српској у будућности.

Чланци који су у књигу ушли, ови су: I. Босна и Херцеговина пред Берлинским Конгресом. А. Протокол Берлинског Конгреса № 8. Састанак од 26. (14.) јуна 1879.—Б. Опис тога састанка, из мемоара главног редактора конгреса грофа Шарла Мон.

II. Бугарска и Босна, чланак од 28. септембра 1908.

III. Разговор с уредником „Pester Lloyd-a“ од октобра 1908.

IV. Разговор с уредником „Цариградског Гласника“ од октобра 1908.

V. Балканско полуострво или средња Африка, чланак од 14. децембра 1908.

VI. Ревизија Берлинског Уговора и српско питање. Бесједна на састанку Народне Скупштине од 20. децембра 1908.

VII. Српско питање. Чланак од 4. јануара 1909.

VIII. Двадесети и средњи вијек? Чланак од 1. фебруара 1909.

IX. Балканско питање и Европа. Чланак од 3. маја 1909. године.

X. Разговор с дописником Neue Freie Presse, од марта 1909.

XI. Quid nunc?

Књижица је елегантно штампана и продаје се по 1.50 дина.

Ко би послао новце непосредно г. Стојану Новаковићу (Ресавска, 19.) добиће одмах с плаћеном поштарином седам књига за новац положен за шест књига.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Скоро ће изаћи из штампе II. свеска Земљорадничке библиотеке

„Болести и непријатељи винове лозе“

Књига ће изнијети 4—5 штампаних табакана на финој хартији, а написана је за свакога лаким и разумљивим слогом. Ту су описане најчешће паразитне болести (њих 10) и штеточине (10) наше лозе, као и средства којима се исте сузбијају, са особитим обзиром на праксу.

Молим све своје другове и пријатеље наше привреде, да се својски заузму око скупљања претплата и растурања ове поуке, која ће, надати се, одговорити своме циљу и пружити стварне поуке нашем виноградару.

Цијена је књизи 70 пара. Скупљачима десета књига на дар.

Подгорица, маја 1910.

Иво М. Калуђеровић, агроном.

Спасовдан. У четвртак, на Спасовдан, као на дан славне црногорске побједе на Граховцу, одржан је у овдашњој катедралној цркви, послје свете литургије, свечани парастос за упокој душа храбрих витезова и јунака, који су тога дана 1858. године, пали у оној великој и знаменитој битци. Чинодјејствовао је Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан са мјесним свештенством, а одговарало је оvd. црквено-пјевачко друштво „Његош“.

Богослужењу су присуствовали: Њ. Кр. В. Књаз Господар, Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник, Њ. В. Књаз Петар, наши министри, царско-руски министар г. С. Арсењев, царско-руски војни агент г. пуков. Потапов, држ. великодостојници, официрски кор, чиновништво и многобројни народ, а пред црквом била је постројена војска.

Послије богослужења било је пред Двором дефиловање питомца официрске школе пред Њ. Кр. В. Књазом Господаром, а иза тога су сви официри заједно с Њ. В. Књазом Петром, царско-руским војним агентом г. пук. Потаповом и министром војним г. бриг. М. Мартиновићем пошли у Војни Стан, гдје је командант дивизије г. бриг. сердар Јанко Вукотић држао предавање о значају граховске побједе. Предавању су присуствовали и питомци официрске школе, као и војска.

Послије предавања и читања Кабанског сјева пошли су сви присутни у салон, гдје је била приређена закуска, а пред Војним Станом свирала је за то вријеме војна музика одабране комаде. Њ. В. Књаз Петар подигао је чашу црногорској војсци, која је здравица примљена бурним клицањем, а музика је за свирала црногорску химну. За тим је министар војни г. бриг. Мартиновић подигао чашу за здравље и славу Њ. Кр. В. Књаза Господара и свега Узвишеног Владавачког Дома, а у исто вријеме наздрављао је и царско-руској војсци. Бурно „Ура“ и свирање руске химне пропратило је ову одушевљену здравицу, на којој је срданим ријечима захвалио г. пуковник Потапов.

У 1½ сат послје подне разишли су се официри из Војног Стана.

Послије подне Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник благоизволио је око 5 сати позвати у Свој Двор чланове официрског кора, и наредити, да се војници за вријеме концертовања војне музике у општинском парку, почасте пићем.

У вече се у Народном Позоришту у част тога дана давала „Балканска Царица“ пред дупке пуном кућом официра и најотмјенијег грађанства. Представа је извољила посјетити и Њ. В. Књаз Петар, који је при доласку поздрављен бурним клицањем и свирањем црногорске химне.

Одликовање. Њ. Краљ. Височанство Књаз Господар благоизволио је одликовати „златном медаљом за ревност“ Луку Драгова Бабичића из Бјелонављића.

Министарске вијести. Г. Душан Вукотић, министар финансија и грађевина, повратио се са свога пута по унутрашњости и предузео управу повјереног му министарства.

Личне вијести. Г.г. Будислав Будисављевић Приједорски, велики жупану пензији, и Мане Будисављевић Приједорски, јавни билијер, оба из Загребца, бавили су се ових дана на Цетињу и имали су част бити примљени од Њ. Кр. В. Књаза Господара у аудијенцију.

Неуважена оставка. Г. Милоје Ж. Јовановић, начелник министарства финансија и грађевина, поводом познатог конфликта, који је имао у Биограду са г. министром Стојаном Протићем, ставио је Књ. Влади својом изјавом од 8. маја т. г. свој положај на расположење.

Књ. Влада, налазећи да у досадашњем раду г. Јовановића у Црној Гори није било ништа, што би се могло назвати „несрпски или некоректно“, не само што није уважила оставку г. Јовановића, већ му је изразила пуно повјерење са жељом, да и даље остане на свом положају; као и жаљење због непријатности, које је за свој искрен, савјестан и српски рад у служби Црне Горе претрпио.

Из царско-отоманског посланства. О догађајима у Арбанији оvd. царско-отоманско посланство дало је ово саопштење:

Инциденти, који су се појавили у извесним мјестима Арбаније, свршени су. Благодарем војничким операцијама у вилаету Косовском, ред и сигурност примјерно су успостављени у санџаку Скопљанском, Приштини и Призрену. Више од 8000 пушака предато је царским властима од стране становника тих страна. 30 батаљона ушло је у Ђаково и Пећ, не наишавши на никакав отпор. Такође је велика количина оружја предата војним властима у варошима. Сада влада савршени мир у свијема дијеловима вилаета, гдје се је већ приступило

попису становништва, катастра и рекрутацији војника.

Из Државне Велике Гимназије. Предавања у оvd. Великој Гимназији завршена су у сриједу, 26. о. мј., а годишња свједочанства раздаће се ученицима сјутра прије подне.

Како је ова гимназија сада потпуна, то ћемо ове године имати и прве матуранте. Испити зрелости почињу 1. јуна и трајаће по свој прилици до 12. јуна.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића Стевана и Станислава привремени одбор примио је овај прилог:

Г. Иво Јанков Шкопеља из Бара преко Њег. Високопреосвештенства Г. Митрополита Митрофана приложио је перепра 286-80.

Преминуо. У Озринићима, свом родном мјесту, преминуо је 10. о. мј. у 42. години свог живота, а послје дужег боловања *Мирко Ј. Николић*. Покојник је као потомак чувеног јунака Јована Лукића већ као двадесетогодишњи младик био примљен за перјаника Њ. Кр. В. Књаза Господара, а год. 1902. постављен је за официра народне војске. Годину дана доцније наменован је за члана општинског суда у Никшићу, у којој је служби остао све док због болести није био пензионисан. Као савјесан и неуморан радник уживао је у свакој служби општу љубав и поштовање, а колико је уважање имао као братственик и грађанин, видјело се на спроводу, који је био сјутрадан и на који се слегло много народа, који је дошао да га испрати до вјечне му куће. Лака му земља!

ТЕЛЕГРАМИ

Беч, 23. маја. Турски престолонашљедник принц Јусуф Изедин стигао је овамо у пратњи министра иностраних дјела Рифаат-паше. У вече дао је престолонашљедник Франц Фердинанд свечани објед у част високог госта.

Беч, 24. маја. Принц Јусуф Изедин учинио је посјету ћесару Францу Јосифу, која је трајала пола сата. Доцније је ћесар посјетио принца у његовом стану. На 1 сат по подне ћесар је примио принца у свечаној аудијенцији.

Рим, 24. маја. Поводом националне славе потписао је краљ Виктор Емануел указ, којим подјељује почасна одликовања установама и особама, које су стекле заслуга у помоћној акцији приликом земљотреса у Сицилији и Калабрији у години 1908. Књажевина Црна Гора добила је златну медаљу.

Цариград, 24. маја. Министар војни јавља из Пећи, да тамо није наишао на наоружане људе и да је у Ђаковици и Пећи предано више од 2000 пушака, а становници да се занимају пољским радовима.

Солун, 25. маја. Старјешина бродарских хамала у Кавали позвао је Керим-агу, поглавицу хамалског удружења у Солуну, да бојкотије грчке лађе у Кавали.

Рим, 25. маја. У 3 сата по поноћи био је јаки земљотрес у провинцијама Неапољ, Авелино и Фоца, који је проузроковао велике штете, нарочито у провинцији Авелино, гдје су многе куће срушене и више особа убијено и рањено.

Париз, 26. маја. Камара је избрала Брисона за председника.

Рим, 26. маја. Земљотрес се осјетио по свој провинцији Потенца. У Авелину извучено је испод рушевина 20 љешева, а говори се, да их је још 10 затрпано.

Краљ и краљица у пратњи министра грађевина отпутовали су у Авелино. „Трибуна“ пише: Кад је краљ одлучио, да посјети мјеста гдје се је несрећа догодила, краљица је изјавила жељу да прати краља говорећи: „моје је присуство потребно у свим свечаностима, па стога нећу ни да изостанем ондје, гдје се умира и плаче; ја ћу тамо послужити боље и као жена и као мајка“.

Солун, 27. маја. Турске поштанске канцеларије добиле су наредбу из Цариграда, да не примају више

писма и пакете из Грчке, а примљене да поврате.

Влада је одлучила, да у арбанаским јавним школама допусти само употребу турског језика, те према томе изгледа, да је настава у арбанаском језику искључена.

Петроград, 27. маја. Цар с породицом отпутовао је у Петерхоф, гдје ће провести љето.

Цариград, 28. маја. Министарски Савјет је одлучио, да продужи парламентарну сесију до 28. јуна (по нов. календару).

Биоград, 28. маја. Јутрос је стигао из Беча турски престолонашљедник принц Јусуф Изедин. На железничкој станици дочекали су га краљ и престолонашљедник краљевић Александар, министри и власти. Поздрав између принца Јусуфа и краља и краљевића био је веома срдчан. Предсједник општине поздравио је принца у име вароши и предао му хљеба и соли. Краљ и краљевић Александар испратили су високог госта до његова стана уз одушевљено клицање многобројног народа, и задржали су се код њега четврт сата, па су се вратили у двор. У подне примио је краљ принца Јусуфа у свечаној аудијенцији, за тим је био интимни објед. Послије подне принц Јусуф примио је министре, председника Скупштине, дипломатски кор, једну депутацију грађана и турску колонију. Иза тога је прегледао знаменитости Биограда. Народ га је свуда одушевљено поздрављао.

Цариград, 29. маја. Ноћас је у Стамболу близу моста убијен из револвера Ахмед Самии, главни уредник листа „Садаи Милет“, и то у часу, кад се је у друштву са уредником „Танина“ враћао из уредништва. Самим је био рањен са два метка. Убица је умакао. „Садаи Милет“ је опозиционални лист, који од неког времена строго критикује владу и младотурску партију. Убиство Самииа сматра се у опште за политичко. Родитељи Самииа жељели су, да покојника сјутрадан сахране, али полиција, бојећи се манифестација, наредила је те је мртво тијело сахрањено одмах послје подне без икаквих вјерских обреда, што је на Мухамеданце тешко утицало.

Биоград, 29. маја. Послије подне била је смотра војске, којој су присуствовали краљ, принц Јусуф Изедин, краљевић Александар, министри, дипломатски кор, војни аташеји, више хиљада народа, који је краља и високог госта одушевљено поздрављао.

У вече био је у двору свечани објед, а о поноћи отпутоваће принц Јусуф у Софију.

Списак странаца приспјелих на Цетиње од 15. до 27. маја 1910. год.

Гранд Хотел: К. В. Броун, прив. из Њујорка; Др. К. Брук, лекар из Берлина; С. Кајзер, пут. из Беча; г-ђа Г. К. Велсле, прив. из Њујорка; Ф. фон Девиц, прив. из Мекленбурга; В. Рета, пут. из Трста; сер Р. барон Слатин, генерал из Карлсруга; Боухам Картер, чинов. из Карлсруга; Р. Коржан, с госпођом, директор из Прага; Др. Ф. барон Хорнштајн, из Кирихдорфа; Др. К. Хладек, комесар из Прага; Д. Расовски, прив. из Будимпеште; С. Голдштајн, прив. из Брода; А. В. Хупер, с госпођом, адвокат из Бостона; Ј. Г. Милер с госпођом, прив. из Филадельфије; Р. Регемотер с госпођом, банкар из Каира; Др. П. Крузе, с породицом, лекар из Петрограда; Ј. Прајс, професор из Беча; А. Шмалик, књижевник из Минхена; В. Мук, чиновник из Беча; О. Лихт, трговац из Берлина; В. Милер, банк. чинов. из Шемница; Ј. Штаух, маг. фармације из Моравске; Х. В. Лиши, с госпођом, прив. из Филадельфије; Ј. Терили, проф. из Сијене; Др. Х. Хамершмит, прив. из Беча; С. Вајс, трговац из Будимпеште; Х. Сакс, трговац из Марбурга; Др. Ј. Хорна, с госпођом, лекар из Јичина; Ј. Витер, савјетник из Јичина; Ј. Шерер, трг. из Баварске; Ј. Кајлер, трг. из Баварске; Ф. Шмит, трг. из Баварске; А. Харер, трг. из Баварске; г-ђа М. Добра-

уц, прив. из Трста; З. Сфоловска, прив. из Јичина; Ф. Андриан, прив. из Задра; В. Л. Харкуес с госпођом, прив. из Њујорка; г-ђа Ј. Д. Маклунан, прив. из Њујорка; г-ђа К. Е. Морзе, прив. из Њујорка; Ч. Х. Лиман, прив. из Њујорка; Др. Х. Фирлинг с госпођом, фабрикант из Минхена; г-ђа Г. Ладенбург са кћерком, прив. из Манхајма; г-ђа Др. Ф. Егленхард, прив. из Минхена; В. Т. Седвих, с госпођом, професор из Бостона; г-ђа К. Г. Кери, прив. из Бостона; г-ђа А. Е. Холмес, прив. из Њукестла; г-ђа Е. Кобе, прив. из Лондона; Др. С. Штолаб с госпођом, нотар из Пардубица; Е. Калонд с госпођом, банк. директор из Брна; А. Поволни с госпођом, прив. из Невесиња; г-ђа Холер, прив. из Минстера; А. Стен, инспектор из Штокхолма; Ј. Хешл, учитељ из Прага; К. барон Голдг, коморник из Мерана; Ј. Шистл, прив. из Трста; Др. Х. Ратјен, нотар из Хамбурга; Х. Готе, судија из Кенигсберга; У. Бединело са сестром, пом. капетан из Трста; К. Гинтер с госпођом, инжењер из Минхена; К. Курти, пут. из Трста; К. Стауе, с госпођом, чиновник из Прага; Др. К. Петерка, секретар из Прага; Др. Р. Петерка, нотар из Прага; О. Кунце, трг. из Берлина; В. Лева, чиновник из Прага; В. Ројет, чиновник из Бадена; К. Хириш, трг. из Минхена; г-ђа Х. Хајлер, прив. из Минхена; Ј. Шват, прив. из Минхена; В. Вањек, свештеник из Моравске; Ј. Бенеш, чиновник из Беча; Р. Баумгартл, чинов. из Беча; Х. Грибенон, проф. из Цириха; Др. Е. Рибек, лекар из Лајпцига; Ф. Рихтер, књијар из Лајпцига; Др. Е. Сајлд, лекар из Мајсена; М. Форстер с госпођом, чиновник из Баварске; Буде Будисављевић, вел. жупан из Загребца; О. Гугенберг, прив. из Инсбрука; О. Ледерер, медицинар из Беча; И. Атеногенес с госпођом, рентијер из Атине; генерал Бауман, из Солуна; пуковник Чемајл, из Солуна; Др. А. И. Мерц, с госпођом, лекар из Петрограда; Ј. Јамкрох, прив. из Холандије; Ф. Ј. Коен, прив. из Амстердама; С. барон Малфати, прив. из Инсбурка.

Хотел Рајнвајн: О. Лунд, посједник из Граца; Ј. Херман, чиновник из Будимпеште; Х. Херман, чинов. из Будимпеште; О. Долнер, чинов. из Граца; Х. Хул, чинов. из Хамбурга; Ј. Вајс, путник из Беча; Ј. Колон, путник из Трста; А. Марчек, путник из Прага; П. Гозауер, путник из Беча; М. Робан, трг. из Котора; И. Секола, трг. из Котора; Н. Милић, чинов. из Митровице; Т. Милић, чинов. из Митровице; А. Дрондорф, посједник из Берлина; К. Ванкел, чиновник из Беча; Ф. Вањек, чиновник из Прага; Г. Шниц, редактор из Беча; Р. Пемберг, чиновник из Минхена; А. Шикс, трг. из Беча; Др. Д. Пристор, лекар из Бреславе; Др. Г. Мајер, лекар из Штутгарта; К. Хенле, чиновник из Минхена; Ј. Еринг, чинов. из Минхена; В. Еренхарт, чинов. из Минхена; А. Мартин, чинов. из Лајпцига; Н. Рашко, учитељ из Котора; Х. Линдау, учитељ из Лајпцига; Е. Розенберг, учитељ из Лајпцига; А. Орт, чиновник из Дрездена; Г. Одела, чиновник из Дрездена; Ф. Обрих, чиновник из Дрездена; Ф. Туја, трговац из Беча; Ј. Франк, трг. из Беча; Др. Ј. Волта, лекар из Лисабона; Ф. Хрушка, чиновник из Прага; Н. Пејовић, трговац из Новог; Г. Розенберг, чиновник из Дрездена; В. Вирт, чинов. из Дрездена; Г. Вернер, чинов. из Дрездена; Д. Ковачевић, чинов. из Беча; Г. Дутел, трг. из Беча; Ј. Ширман, трг. из Беча; Др. Г. Ламберг, лекар из Беча; В. Франк, чиновник из Прага.

ОБЈАВА

У извршењу ријешења Народне Скупштине од 18. децембра 1909. год. Министарство финансија и грађевина продаваће за рачун Државне Хипотекарне Банке, путем јавне лицитације на дан *1. јуна т. г.* ниже именована државна непокретна имања.

Ликитацију ће одржати тога дана у 10 сати пред подне мјесни надлежни општинско-варошки и канцеларски судови у својим канцеларијама. Поједина имања уступиће се у влаштину понудиоцу највише цијене, разумије се, ако би она била повољна.

Од државних непокретних имања, на горе речени дан, продаваће се путем јавне лицитације шљедећа:

1. У области катунско-ријечкој

1.) Земља, крај и гора „Под Границом“, код „Јасика“ која се налази у општини вароши Цетиња, у површини од 7 рала оранице и 8 листосјека горе Граничи: од истока и југа земљом Ива Милова Дубовичанина, од сјевера земљом Стева Поповића, Пера Мил. Иванишевића и општ. земљом, од запада колским путем. Гора се налази на сјеверо-источној страни земље и граничи: од истока гором Јока Вук. Шпадијера и Сава Мил. Дубовичанина, од запада Јоша и Михаила Поповића, од југа Марка Ђуканова Ђеклића и од запада државном земљом „Под Границом“.

2.) Земља, крај и гора „Под Загребље“, налазећа се у општини вароши Цетиња.

На истој земљи кућа једнокатница, дугачка 12 m, а широка 7 m са зидовима, са 2 одјељења и на сјеверној страни са једном малом тезом. Под кућом има 3 рала и 52 латка земље оранице и више куће гора, у којој такође има 2¹/₂ рала ораће земље и 16 листосјека горе. Ово имање граничи: од истока гором Стева Поповића, Марка Ивова Иванишевића и Пера Гашова Вукића, од запада улицом и путем уз „Загребље“, од сјевера земљом Пера Кикова Иванишевића, гором Бошка Станкова Иванишевића и Сава Милова Дубовичанина, од југа старим путем од „Заграбља“ и гором Марка Ивова Иванишевића.

3.) Земља звана у „Лазине“ у површини од 1³/₄ рала оранице, која се налази у Оћевићима, општ. цеклинској, капетанији цеклинско-добрској и граничи: од истока имовином Иваша Н. Ђурашковића, од запада и сјевера Зека М. Ђурашковића и општинским путем, од југа имовином Пера М. Ђурашковића.

4.) Кућа двокатница, налазећа се у Добрској селу, капетанији цеклинско-добрској, висока 4-29 m, широка 5-43, а дугачка 5 m; граничи: од истока кућом Јокана В. Јаблана, од запада кућом Мата А. Јаблана, од југа и сјевера комуном Јаблана;

а) зграда налазећи се под горе наведеном кућом, 1¹/₆ рала земље, једна мурва, један орах и неколико коријена шљива. Граничи: од истока и сјевера имовином Крцете М. Јаблана, од запада општинским путем, од југа имовином Мата А. Јаблана;

б) земља ораница звана „Бургени Дб“, у површини од 1¹/₆ и 1¹/₆ рала, уз исту земљу 1 листосјек горе, који се налази у Боковце. Граничи: од истока имовином Јока В. Јаблана, од запада и сјевера гором Вука Ђ. Јаблана, од југа имовином Мата Б. Јаблана.

5.) 2 рала оранице и 4 листосјека горе, које се налазе у Зачиру, општ. зачирској капет. љуботињско-грађанској. Граничи: од истока имовином Лаза Ђуровића, од запада Јока Ђуровића, од југа Ђура Ђуровића, и сјевера имовином Лаза Ђуровића.

II. У области зетско-брдској

1.) 1¹/₂ рало ораће земље, налазеће се у општини Данилоградској, која се граничи: од сјевера баштином Јакше Мирова, од југа и запада колским путем, од истока баштином Стева Ђурова и улицом. Поред исте земље налази се крајак у простору од 2¹/₂ рала земље; граничари: од сјевера крајком Јакше Мирова, од југа и запада општ. путем, од истока државном кућом и колским путем.

III. У области никшићској

1.) Земља звана „Под Требјесом“, налазећа се у општини вароши Никшића, у површини од 12³/₄ рала, која граничи: од истока земљом Јова Јовановића, од запада земљом Свијетлог Двора, од југа колским путем, а од сјевера земљама Саве Мемедовића.

2.) Земља звана „Под Требјесу“, налазећи се у општини вароши Никшића, у површини од 4 рала оранице, која граничи: од истока земљом Јова Јовановића, од запада земљом Прела Вукмировића, од југа дворским забраном, од сјевера колским путем.

3.) Земља налазећа се у општини вароши Никшића, више ријеке Бистрице, у површини од 2 рала, која граничи: од истока и сјевера колским путем, од запада Стојана Ковачевића, од југа старим путем.

4.) Земља звана код „Хумка“, налазећа се у горе поменутој општини, у површини од 21 рало; граничи: са истока државном земљом, од запада попа Ђорђа Милановића, од сјевера путем, од југа земљом војводе Ђура Церовића.

IV. У области морачко-васојевићској

1.) Ораница и косачица, налазећа се у селу Подбишћу, капетанији польској и то: а) 2³/₄ рала земље налазећа се на Подбишћу, која граничи: од истока путем, од сјевера земљом браће Груића, од југа земљом Милуна Вељовића;

б) 1³/₄ рала земље под путем у „Поље“, граничи: од истока и југа комуном од запада земљом Мата Марковића, од сјевера земљом Милије Ђировића;

в) земља у „Сјенокосе—Побрђе“, у површини од 3³/₄ рала, која граничи: од истока турском границом, од запада комуном, од југа земљом браће Груића и од сјевера земљом Новице Пунишина;

г) 2 рала земље у „Сјенокосе—Шиповац“, која граничи: од истока земљом Илије Ђировића, од запада земљом Неђељка Пајовића, од југа Радоја Нешкова, од сјевера Илије Марића;

д) земља у „Долове“, у површини од 5 рала, која граничи: са истока земљом Ђорђија Ђировића, од запада земљом Михаила Вељовића, од југа и сјевера комуном. Горе наведена имовина под а), б), в), г), и д) садржи укупно 15 рала земље;

е) 2 рала земље налазећа се у „Бјеласицу—Јеловички Струг“, која граничи од истока земљом Павла Ђурова, од за-

пада Милосава Перкова, од југа комуном, од сјевера земљом Неђељка Мијатовића;

ђ) 1 рало земље, налазеће се у „Подбишћу—Фехратово поље“ која граничи: од истока земљом Ђира Павлова, од запада путем, од сјевера и југа земљом Милосава Милинкова;

ж) земља у „Бјеласицу—Крњаче“ у површини од једног рала земље, која граничи: са истока земљом Михаила Вељовића, запада Радоја Нешкова, од сјевера путем. — Имовина наведена под е), ђ) и ж) има 4 рала земље.

2.) 1 млин са 2 витла, једним мјестом за ступе и једна камара, налазећи се до саме вароши Колашина; исти је на једном сирату са ширином од 6-15 m и дужином од 8-80 m. До самог млина налази се једна кухина од 4 m². Граничи: од истока путем, од запада земљом капетана Риста А. Бошковића, од сјевера јазом команд. Павла М. Вуисића, од југа водом ријеке.

3.) 2¹/₄ коса ливаде, налазећи се у селу Речине, капет. колашинској, звано „Коичин—Дб“, граничи: са истока међашима В. Вуисића, од запада, југа и сјевера међашима Ж. Живковића и путем.

4.) 1 рало земље налазећа се у селу Мигаловици, општ. блатинској, капетанији липовској; граничи: од истока Лакића Ракочевића имовином, од југа и запада млака, од сјевера имовином Радула Шулова.

V. У области приморско-црмничкој

1.) 1 једна кућа с припадајућом оградом и виноградом, налазећа се у „Пинешу“, општини уљинској. — Кућа је дугачка 8 m, широка 5 m, а висока 5-20 m; ограда има простора 1.900 m², а виноград 5.740 m², у којем је засађено лозама 4140 m². Кућа и ограда граниче: од истока зградом Ј. Ђуровића, од југа зградом и оградом М. Иванковића, од сјевера оградом Петра Радовчића, од запада путем. — Виноград граничи: од истока земљиштем Јована Секулића и Марка Вучковића, од сјевера путем, од запада виноградом Петра Радовчића, а од југа комуном.

2.) Кућа, земља и гора, налазећа се у општини трновској, капетанији горњо-црмничкој и то: а) земља и гора у површини од 1.820 m², са границама: од истока општинским путем, запада имовином Ива Лекића, југа Сава Вујовића, сјевера Ива Јошова; ова земља налази се у мјесту зване „Марице“;

б) земља и гора у „Јасен“, у површини од 910m²; граничи: од истока имовином Ива Лекића, запада општинским путем, сјевера имовином Ива Лекића, југа општинским путем и имовином Сава Вујовића;

в) земља у „Будовић“, у површини од 455 m², са границама: од истока потоком Гудошким, запада имовином Ива Ј. Пејковића, сјевера Ива Дрецуна, југа Машана Јокова;

г) земља у „Међице“, у површини од 130 m², са границама: од истока имовином Илије П. Вујовића, запада Ива Лекића, сјевера Стане И. Лекића и југа путем;

д) кућа и земља у површини од 455 m², са границама: од истока имовином Сава Лукина Вујовића, сјевера Ива А. Лекића, запада Мата М. Лекића, југа Машана Ивановића;

ђ) земља налазећа се у зване „Лазе“, која граничи: са истока ријеком Гусјеницом, запада имовином Марка Ивова, сјевера Марка Ивова, југа Мила Т. Вујовића;

е) земља налазећа се звана у „Кулету“, у површини од 1.365 m², са границама: од истока и сјевера имовином Мила Н. Лекића, запада лугом Вујовића, југа Крста попова Лекића.

ж) кућа у братство Лекића: дуга 5 m, широка 2-50 m, са малим оборчићем и једном дивљом мурвом. Граничи: од истока кућом Ива А. Лекића, запада, југа и сјевера општинским путем.

3) ораница и кућиште, налазеће се у општини селачкој, капетанији шестанско-селачкој, и то: а) земља ораница, налазећа се у у „Камење“, у близини оранице Илије Ј. Пајовића, а у површини од 2¹/₄ и 1¹/₆ рала;

б) 1¹/₆ рала земље, налазећа се под „Васиље“, до оранице Ника Н. Дабановића;

в) 1¹/₆ рала земље, налазећа се под „Ракићом до земље Мила Ј. Дабановића“;

г) 1¹/₄ рала земље, налазећа се у „Рајцу“, до земље Мића И. Пајовића;

д) 1¹/₄ дио од горе братства Пајовића у „Голик“;

ђ) 1¹/₄ дио у двије дионице братства Пајовића налазећа се у „Јасен—Дабановића“;

е) 2 рала земље оранице у „Курлуг“, у близини земље Божана Радова Пекића;

ж) 1 рало земље 2¹/₄, 1¹/₈ и 1¹/₆ земље оранице, 1¹/₆ косачице, 1 коријен маслине и мало горе у „Доње Бриске“ општини бриској. Ова се земља налази подијељена у 9 комада;

з) Једно кућиште са оборком у „Доње Бриске“ општини бриској до куће Коле Ј. Марусеновића и Моне Бокова.

4.) Кућа, земља ораница, маслине и гора, налазећа се у селу Ђурилу, општини мартићкој, капетанији крањској и то:

а) једна кућа дуга 2-38 m, широка 2-38, која граничи кућом Мехмеда Усова Оџића;

б) 2¹/₄ рала земље оранице у 6 комада. са границама са свих страна имовином Мехмеда Усова Оџића;

в) 8 комада маслина, која граничи имовине горе реченог Оџића;

г) у 4 комада горе, која граничи исто као под горе речено в).

КБр. 55. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина — Одјељења Управе Државних Добра. Цетиње, 6. маја 1910. г. 4,4

Службени огласи

ПОЗИВ

У извршењу рјешења потписатог суда од данас, број доњи, овим се позива онај, који је нашоу уложеном књижицу Народне Штедионице са Цетина број 112, која гласи на суму уложеног од стране Иване Никичине Ражнатовић у перпера 603-69 пара, да исту књижицу најдаље у року од 30 дана од данас преда овом Обласном Суду. У противном Суд ће важност те књижице, након својом одлуком анулирати и наредити, да Штедионица Ражнатовић издаде другу — сходно чл. 64. штедионичких правила.

Број 2272.—VI.—1910.—76.

Цетиње, 17. маја 1910. г.

Књ. Обласни Суд,
Председник,
Сава П. Вулетич.

Р.95.бр.378. 1,3

ОБЈАВА

Сагласно рјешењу одбора општине вароши Никшића од 21. марта о. г. одобреног Министарским рјешењем од 12. маја т. г. број 2579, на 12. јуна о. г. продаваће се у канцеларији потписате управе на јавној лицитацији контракт говећег меса за општину вароши Никшића, за вријеме од 12. јуна ове до 12. јуна 1911. године.

Лицитација ће се означеног дана т. ј. у суботу 12. јуна о. г. одпочети од 8 до 12 прије и од 3 до 6 часова послје подне, и контракт уступити понудиоцу најнижу цијене, наравно ако та буде повољна за Општину Управу.

На 5 дана раније могу се виђети контрактски услови са односним обавезама у канцеларији ове Управе.

Лицитантима тражи се кауција од 5000 перпера у готовом или у сигурном непокретном имању, које би се за ту сврху имало заставити.

Број 240.—V.—1910.—85.

У Никшићу, 24. маја 1910. г.

Управа вар. Општине
Председник,
Сава Р. Кустудић.

Р.153.бр.379. 1,2

ИСПРАВКА

У 21. броју „Гласа Црногорца“ од тек. године у *Оласу о продаји некретности Гаврила М. Церковића*, погрешно је штампано: 1) у другој алинеји стоји процијењен 1.500 перпера, а треба процијењено 2.500 перпера; 2) у осмој алинеји под 2) стоји седми дио „Оранице“, а треба: *седми дио „Окружнице“* и 3) стоји: капетан Мићо Анђелић, а треба: капетан *Мићо Алексић*, које се овим исправља.

Број 282.—1910.—51.

У Боану, 24. маја 1910.

П.п бр.320. 1,1 Из Канцеларије Капетан. Суда.

Приватни огласи

Барско Друштво

Пошто је Барско Друштво уредило разне већ постојеће концесије у слободној Барској луци, које промет оно врши, и пошто је закључило проучавање плана по којем ће се управљати при издавању концесија за грађење магазина на слободним просторима, управило је на разне радње, које су поднијеле односне молбе, једну окружницу, позивајући их, да изволе учинити избор између разних простора стављених на расположење и који су у непосредној вези са колосјеком станице. Концесиј. цијена је 2 перпера годишње, за сваки квад. метар.

Р.86.бр.375. 1,1 Главна Управа Барског Друштва.

ОБЈАВА. Из своје слободне руке продајем моје имање, састојеће се: једна кућа у вароши Виру, од седам одјељења; кућа у Бољевиће, гора и 6 рала земље.

Ко жели поменуто имање купити цијело или неки дио, нека се обрати потписатом.

Вир.
Р.43.бр.296. 3,3 Васо Јоков Пламенац.

НА ЗНАЊЕ

Мој брат Милош Абрамовић отпутовао је у Америку отаг 4 године. Тамо се одао беспосличану, раскошном животу и лакоумном задуживању. На овакав начин упропастити ми је до сада перп. 2000. Поводом чега сам принуђен овим објавити свакоме и свуда а нарочито Милошевићем повјериоцима, да Милошу на име моје и куће одговорности, не дају ништа, јер никоме такво потпуцавање нећу признати, а на то ми даје право чл. 696. Општег Имовинског Законика.

Велестово, 25. маја 1910.
Р.80.бр.376. 1,2 Спасоје Б. Абрамовић, тежак

СТЈЕЧАЈ

Црногорској Банци на Цетињу потребан је стручан књиговођа, привијенство имају они који су били у новчаним заводима. За услове и остало треба се обратити Банци.

Р.28.бр.389. 1,3 Црногорска Банка.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Г. Феодору Степановићу Лакину из Москве, који је приликом његовог овђе доласка, поклоно саборној цркви Св. Николе под Метериз једно сребрно-позлаћено канђело, намењено пред великом иконом Св. Јована Крститеља; а тако благодаримо и г. Јовану Зецу, који и овог пута приложио још једно сребрно-позлаћено канђело, пред великом иконом Св. Николе (обије прилог истог) као и ранији његови прилози, због чега побожним дародавцима у име црквено-општинског одбора благодари.

Уљин, 27. маја 1910.

Председник,
Р.79.бр.386. 1,1 поп Јован Вујановић, парох.

Д-р Х. КУСЛЕВ

зубни лекар — Цетиње

прима у свој кабинет од 8 до 12 и од 2 до 6 по подне. Катунска улица број 82. Р.25.бр.381. 1,3

Продаје се добра кућа. Кућу пона Крста Поповића у Подгорици продајем мјесто њега. Ко би ју желио купити, може се за услове обратити непосредно мени на Цетињу или преко г. Јована Радичевића пензионера у Подгорици.

Сава П. Вулетич
Р.41.бр.380. 1,3 председник обласног суда

БЛАГОДАРНОСТ

Управа Барског Друштва, приликом смрти блаженопочившег Надбискупа Барског и Примаса Српског О. III. Милиновића поконило је новоустановљеном „Барском Сиротињском Фонду“ перпера пет стотина.

Истодобно раздјелила је сиротињи Барској перпера пет стотина, на чему им овим путем потписата у име реченог Фонда и сиротиње јавно благодари.

Ст. Бар.
Р.46.бр.382. 1,1 Управа Општине.

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом Свето-Савске прославе и родитељских скупова у школској општини Крњичкој, током ове 1909/10 школске године, добровољним прилозима присутних гостију и ђачких родитеља прикупљена је сума од перп. 227 на име помоћи

ФОНДУ ОСНОВ. ШКОЛЕ КРЊИЧКЕ

Приложили су г.г.: ком. Милош Лекић, кап. Лука Лекић, свештеник Петар Пекић и учитељ Благо Лекић по 10 перпера; Павле Пекић 8 перпера; Јако Јововић и Бејир Темали, трговци из Скадра по 6 перпера; потпоручик Нико Јововић, оф. Лабуд Вукић, капетански писар Душан Лекић, Томо М. С. Лекић, Лазо М. Лекић, Перо М. Пекић, Иво П. Пекић, Сава Николић, Лабуд Н. Вучераковић по 5 перпера; Ђуро Ј. Лукић, Јоко В. Вукић, Сава Т. Ђуразић, Нико Ункашевић и Перо Ђ. Дабановић по 4 перпера; Крсто И. Пекић, Иво М. Ђуразић, Сава М. Вучевић, Перо Н. Ј. Дабановић, Перо Н. Ђ. Дабановић, Иво Ј. Дабановић, Мало И. Марћепић, Мићо Ђонковић, Мићо Пајовић, Петар М. Пекић, Мило Г. Дабановић, Мићо Кр. Пекић и Сава М. Пекић по 3 перпера; Јоко А. Николић, Сава М. Стојовић, Митар Н. Пекић, Лазо Н. Дабановић, Ђуро Ј. Дабановић, Нико М. Николић, Крсто А. Ђуразић, Чеча Марстијевић, Нико М. Стојовић, Јован Р. Лекић, Радо Ј. Дабановић, Лука П. Лекић, Крсто М. Јоличић, Мирко М. Јоличић, Васо Ст. Јоличић, Мићо Ј. Јокетић, Лука Р. Вукић, Ђуро С. Ункашевић, Сјеро Ј. Вукић, Нико И. Стојовић, Томо И. Јокетић, Нико Ј. Лукић, Нико В. Половић, Петар Ђокић, Сава Ђ. Стојовић, Лука М. Савовић, Јоко С. Стојовић и Павић Ј. Вучераковић по 2 перпера; Јоко Т. Јокетић, Нико П. Марстијевић, Мићо Н. Дабановић, Ико Т. Јоличић, Божо Р. Пекић, Мирко П. Половић и Мило М. Вучедабић по 1 перпер.

Племеници приложницима, руковођеним тако хуманим побудама за добро и напредак наше народне просвјете у овом крају, у име ученика ове школе свесрдно и топло благодарим.

Крњиче, 15. маја 1910.

Управитељ осн. школе Крњичке

Благо М. Лекић,
привр. учитељ

Р.312.бр.377. 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

У Аласци 2. марта тек. год. био је жртва несрећнога случаја — експлозије барута — мој мили син

† ЂУРО

у цвијету младости у 27. години живота, оставивши себи жену и троје нејаке дјечице.

Наша браћа у Аласци тронула несрећним случајем скупине и послаше нејакој дјечки покојниковој перпера 2080 и то: по 20 долара: Владимир Н. Лекић, Ристо Вучедабић; по 10 долара: Андрија Дамјановић, Крсто А. Станковић, Митар Вујовић, Ђуро Поповић, Мићо Пекић, Васо Лекић, Марко С. Марковић, Нико Вучерковић, Машо Пајовић, Ићо Пајовић, Мијат Вучерковић, Ђуро Вучевић, Мијат Ј. Вучерковић, Иво Пекић; по 6 долара: Јоко Н. Лекић, Машо Вучедабић; по 5 долара: Марко Н. Вујовић, Никола Вујовић, Марко Ђ. Вујовић, Машан Поповић, Перо Н. Ђуровић, Марко Ђуровић, Јован Поповић, Андрија Бушковић, Нико Ражнатовић, Томо Вукић, Мићан Лекић, Мирко Клисић, Зеко Лекић, Иво Вучедабић, Ттипо Делибашић; по 2 долара: Јован Јанковић, Јован Радовић; по 1 долар: Јосип Орсе; по 40 долара: Лабуд Дабановић и син му Нико; по 35 долара: Лука Дабановић; по 32 долара: Ђуро А. Дабановић; по 31 долар: Сава Дабановић; по 20 долара: Нико Ј. Дабановић.

У име ожалаштене породице поменутих најсрдачније овим путем благодарим.

Ст. Бар, 20. маја 1910.

Ожалошћени отац: Вуко Савов Дабановић.

Р.206.бр.374. 1,1